

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JUNY 2022	CONVOCATORIA: JUNIO 2022
Assignatura: Geografia	Asignatura: Geografía

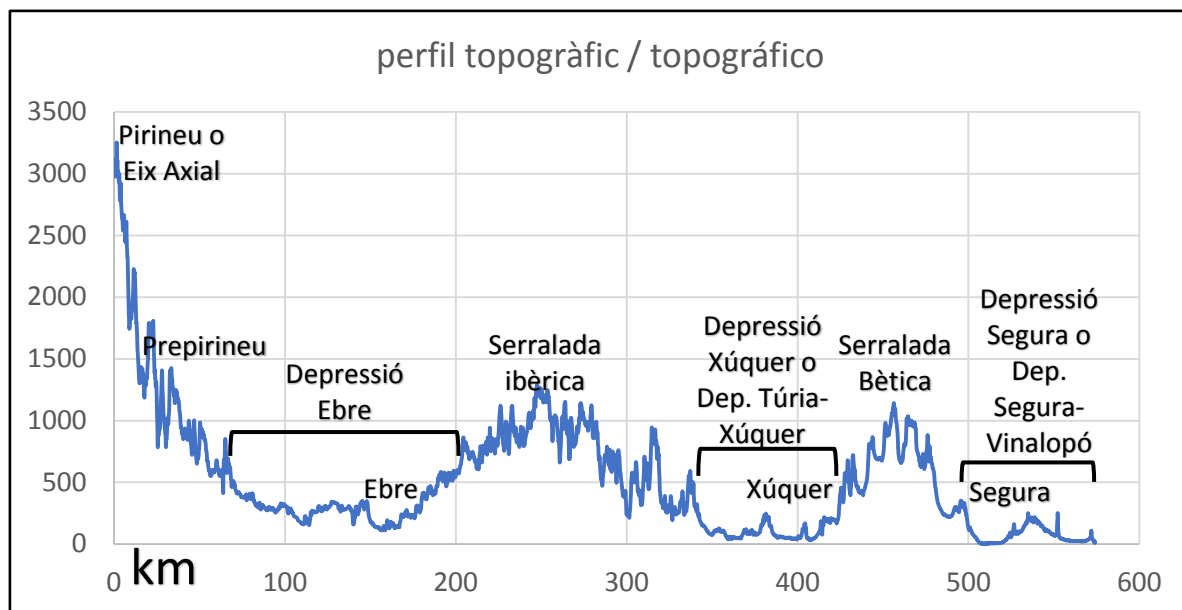
CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN

Si l'alumnat ha respost més de 4 preguntes, sols es corregeixen les 4 primeres, sense qualificar les restants.

Si el alumnado ha respondido a más de 4, solo se corregirán las 4 primeras, sin calificarse las restantes.

Qüestió 1 (2,5 punts): el Document 1 mostra un segment en negre que es correspon amb el perfil topogràfic del Document 2. Identifiqueu i enumereu les deu unitats (serralades, depressions, rius) assenyalades amb número al perfil del Document 2.

Es puntua amb 0,25 punts cada unitat encertada. La resposta pot ser correcta, encara que no siga exactament la mateixa que es mostra en aquest perfil (per exemple: *depressió* pot ser substituïda per *plana*, i *serralada* per *sistema*).

Qüestió 2 (2,5 punts): en el mapa del Document 1 apareix marcat amb la lletra A un riu. Identifiqueu-lo i descriviu-ne els trets: vessant hidrogràfic, unitats muntanyenques que n'emmarquen el llit, cabal i règim.

Ha de respondre el següent:

- Riu: Ebre (0,25 punts).
- Vessant hidrogràfic: mediterrani (0,25 punts).
- Unitats muntanyenques que n'emmarquen la conca: Pirineus, al nord. Sistema Ibèric, al sud. Serralada Catalana, a l'est. Sistema Cantàbric (i Muntanyes Basques), al nord-oest (0,5 punts).
- Cabal: abundant, ja que posseeix nombrosos afluents. Es pot afegir que posseeix una gran conca ja que és un riu llarg, que naix prop del Cantàbric i desemboca a la Mediterrània (0,5 punts).
- Règim: irregular. Presenta estiatge a l'estiu coincidint amb el mínim de precipitació i crescuda amb les pluges de tardor. A la primavera el seu règim és pluvionival. Pot afegir que a l'hivern pot presentar un estiatge secundari a causa de l'acumulació de neu al Pirineu (1 punt).

Qüestió 3 (2,5 punts): expliqueu la influència del relleu i el clima en el cabal, el règim i la capacitat erosiva dels rius del vessant mediterrani espanyol (sense considerar-hi l'Ebre).

Ha de respondre el següent:

- Relleu: gran desnivell entre el naixement i la desembocadura (són rius curts que naixen en muntanyes pròximes a la costa). 0,5 punts
- Clima: precipitacions reduïdes i concentrades a la tardor i, en menor mesura, a la primavera. 0,5 punts
- Capacitat erosiva: gran pel fort desnivell. Poden afegir que l'erosió és encara major si les muntanyes no estan protegides per vegetació. 0,5 punts
- Cabal: escàs a causa de les precipitacions reduïdes. 0,5 punts
- Règim: molt irregular. Estiatge acusat a l'estiu, però inundacions violentes a la tardor (pluges torrencials). 0,5 punts

Qüestió 4 (2,5 punts): expliqueu els principals riscos climàtics que poden afectar la façana mediterrània peninsular.

Ha de respondre el següent:

Inundacions (1,25 punts):

- Produïdes per precipitacions intenses i caigudes en poc de temps o per la fusió de la neu.
- Afecta la façana mediterrània, on es veuen potenciades per la proximitat de les muntanyes a la costa, que afavoreix la precipitació orogràfica, i pel fet que hi ha conques fluvials reduïdes i de fort pendent.

Sequeres (1,25 punts):

- Dèficit pluviomètric temporal i prolongat respecte a la precipitació mitjana d'un territori. Al Mediterrani espanyol es deuen a la posició en latitud del territori, que afavoreix la presència d'anticiclons.

Altres (opcionals) (pot compensar parcialment les notes anteriors):

- Pedregades (que poden afectar els cultius), tempestes amb aparell elèctric (que poden provocar incendis), onades de fred i temporals de neu (que poden afectar els cultius, sobretot a la primavera), onades de calor (que poden afectar els cultius i propiciar incendis), temporals de vent (que poden afectar els cultius i incrementar el risc d'incendis) i temporals marítims (que poden afectar les zones costaneres).

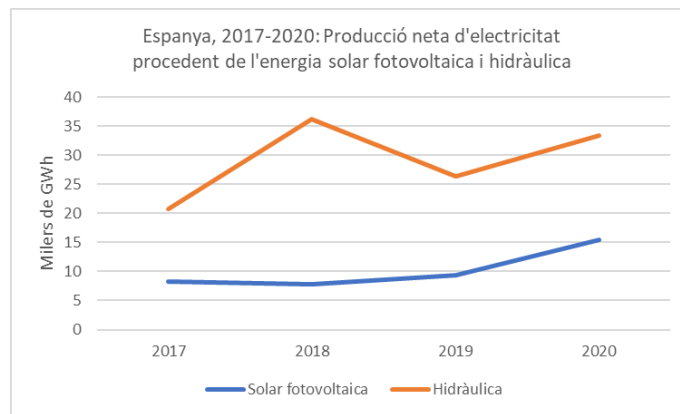
Qüestió 5 (2,5 punts): amb les dades del Document 3, elaboreu un gràfic lineal amb tots els elements que conté. Realitzeu el gràfic en l'Annex 1.

Només es permet el gràfic lineal, com consta clarament en l'enunciat de la pregunta. L'elaboració correcta de les dues línies interiors del gràfic (0,75 punts). Si s'hi inclou sols una de les línies, es valora amb només 0,25 punts. La realització correcta d'un eix de coordenades temporal i un altre de valors, amb les unitats corresponents (0,75 punts).

El gràfic ha de tenir, així mateix, la llegenda, el títol i la font corresponents (altres 0,75 punts).

La netedat, la claredat i l'ajust de proporcions (0,25 punts) es tenen en compte per a atorgar la màxima puntuació.

Un exemple podria ser el següent:

Font: Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic / Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico

Qüestió 6 (2,5 punts): amb el suport de les dades del Document 4, comenteu la distribució territorial i les característiques de l'activitat industrial a l'eix litoral mediterrani.

L'activitat industrial de l'eix litoral mediterrani s'articula, des de Girona a Cartagena, en tres àrees:

- Sobreix Catalunya, on Barcelona i la seua zona de deslocalització actuen com a capçalera. Es caracteritza per la diversificació del teixit industrial, i per mantenir sectors tradicionals i altres de més intensius en tecnologia, com ara les indústries de l'automoció, farmacèutica, química, petroquímica, mecànica, agroalimentària... (1 punt).
- La Comunitat Valenciana és, després de Catalunya, la segona comunitat autònoma en població ocupada en la indústria. Es caracteritza per la diversificació del teixit industrial, de manera particular a la província d'Alacant. Sobreix la indústria de l'automòbil a Almussafes; la ceràmica a la província de Castelló; i les indústries del calçat, alimentària, tèxtil, i del joguet a la província d'Alacant (1 punt).
- A la Regió de Múrcia es localitza a l'extrem sud, que destaca per acollir indústries agroalimentàries, i també hi ha indústria química i petroquímica a Cartagena (0,5 punts).

Si es relaciona l'eix litoral mediterrani amb el fet que concentra més d'un terç del total de la població ocupada en la indústria (37,6%), o bé s'identifica juntament amb Madrid i el litoral basc i les àrees de deslocalització corresponents com les zones més industrialitzades d'Espanya, es podran compensar mancances observades en els aspectes anteriors.

Qüestió 7 (2,5 punts): descriu les principals característiques de la indústria espanyola en l'actualitat.

Les característiques actuals de la indústria espanyola es troben molt vinculades a l'efecte de la globalització.

Els aspectes següents la caracteritzen:

- La deslocalització industrial de processos productius de escàs valor afegit, i/o que són intensius en mà d'obra poc qualificada i amb un component tecnològic baix. Els costos laborals són clau per a la competitivitat; un exemple d'això pot ser la fabricació tèxtil. La deslocalització la faciliten la liberalització de capitals, la integració de les TIC i l'abaratiment dels costos vinculats al transport (1 punt).
- La concentració empresarial dins d'un mateix sector o diversos sectors vinculats a fi de generar, mitjançant fusions o absorcions, grups industrials, que poden enfortir el creixement d'empreses multinacionals, més competitives i amb millor posicionament en el mercat mundial (1 punt).
- La reducció de la quantitat de mà d'obra a causa de la incorporació de les TIC als processos productius, que també es troba vinculada a la deslocalització industrial, i associada a la demanda qualificada de llocs de treball (0,5 punts).

Si s'identifica i justifica una altra característica com la relocalització d'algunes indústries per la situació actual, es podran compensar mancances observades en els aspectes anteriors.

Qüestió 8 (2,5 punts): identifiqueu i expliqueu els principals problemes que afecten el sector energètic espanyol.

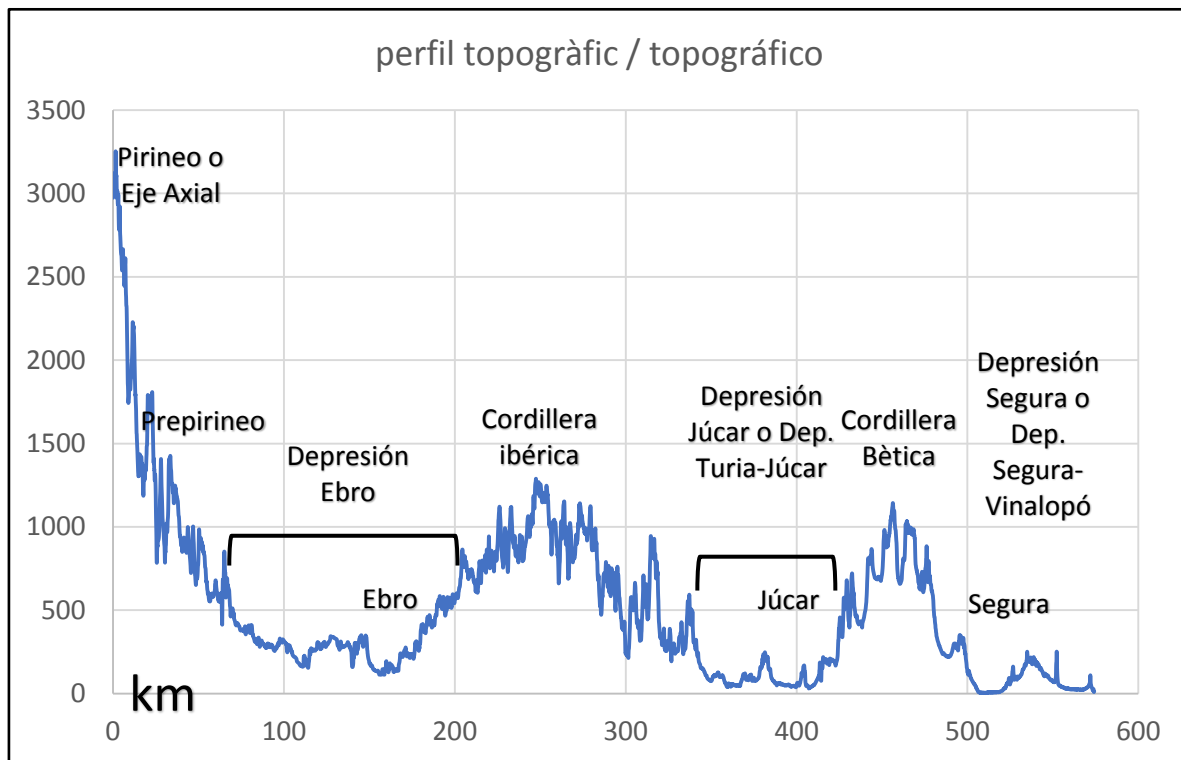
Els principals problemes que afecten el sector energètic espanyol es poden concretar en:

- L'elevada dependència energètica de l'exterior (0,25 punts). Pràcticament tot el petroli i el gas natural que es consumeix s'importa d'altres països. També s'importa l'urani enriquit que s'empra a les centrals nuclears (0,75 punts).
- El deteriorament del medi ambient (0,25 punts). Aquest problema es pot associar, d'una banda, amb les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, que provenen fonamentalment de la combustió del carbó, el gas natural i el petroli; i d'altra banda, amb les energies renovables, perquè consumeixen molt d'espai, produeixen impacte visual i alteren ecosistemes (0,50 punts).
- La baixa competitivitat de les fonts d'energia pròpies (0,25 punts). Bona part del carbó nacional té un baix poder calorífic i alts costos d'extracció. Quant a les energies renovables, algunes, com la termosolar o la fotovoltaica, tenen un alt cost d'implantació i desenvolupament, i per tant cal una major inversió en tecnologia per a optimitzar-ne l'ús (0,50 punts).

Si s'identifiquen i expliquen altres problemes es podrà compensar alguna mancança observada.

Cuestión 1 (2,5 puntos): el Documento 1 muestra un segmento en negro que se corresponde con el perfil topográfico del Documento 2. Identifique y enumere las diez unidades (cordilleras, depresiones, ríos) señaladas con número en el perfil del Documento 2.

Se puntuará con 0,25 puntos cada unidad acertada. La respuesta puede ser correcta, aunque no sea exactamente la misma que se muestra en este perfil (depresión puede ser substituida por llanura, y sistema por cordillera, por ejemplo).

Cuestión 2 (2,5 puntos): en el mapa del Documento 1 aparece marcado con la letra A un río. Identifíquelo y describa sus rasgos: vertiente hidrográfica, unidades montañosas que enmarcan su cuenca, caudal y régimen.

Debe contestar lo siguiente:

- Río: Ebro (0,25 puntos).
- Vertiente hidrográfica: mediterránea (0,25 puntos).
- Unidades montañosas que enmarcan su cuenca: Pirineos, al Norte. Sistema Ibérico, al sur. Cordillera Catalana, al este. Sistema Cantábrico (y Montes Vascos), al noroeste (0,5 puntos).
- Caudal: abundante, ya que posee numerosos afluentes. Se puede añadir que posee una gran cuenca al ser un río largo, ya que nace cerca del Cantábrico y desemboca en el Mediterráneo (0,5 puntos).
- Régimen: irregular. Presenta estiaje en verano coincidiendo con el mínimo de precipitación y crecida con las lluvias de otoño. En primavera su régimen es pluvio-nival. Puede añadir que en invierno puede presentar un estiaje secundario a causa de la acumulación de nieve en el Pirineo (1 punto).

Cuestión 3 (2,5 puntos): explique la influencia del relieve y el clima en el caudal, régimen y capacidad erosiva de los ríos de la vertiente mediterránea española (sin considerar el río Ebro).

Debe contestar lo siguiente:

- Relieve: gran desnivel entre su nacimiento y desembocadura (son ríos cortos que nacen en montañas cercanas a la costa). 0,5 puntos
- Clima: reducidas precipitaciones concentradas en otoño y, en menor medida, en primavera. 0,5 puntos

- Capacidad erosiva: grande por el fuerte desnivel. Pueden añadir que la erosión es aún mayor, si cabe, ya que las montañas no están protegidas por vegetación. 0,5 puntos
- Caudal: escaso debido a las reducidas precipitaciones. 0,5 puntos
- Régimen: muy irregular. Acusado estiaje en verano, pero violentas inundaciones en otoño (lluvias torrenciales). 0,5 puntos

Cuestión 4 (2,5 puntos): explique los principales riesgos climáticos que pueden afectar a la fachada mediterránea peninsular.

Debe contestar lo siguiente:

Inundaciones (1,25 puntos):

- Producidas por intensas precipitaciones caídas en poco tiempo o por la fusión de la nieve.
- Afecta a la fachada mediterránea, donde se ven potenciadas por la proximidad de las montañas a la costa, que favorece la precipitación orográfica y porque hay cuencas fluviales reducidas y de fuerte pendiente

Sequías (1,25 puntos):

- Déficit pluviométrico temporal y prolongado respecto a la precipitación media de un territorio. En el Mediterráneo español se deben a la posición en latitud del territorio, que favorece la presencia de anticiclones.

Otros (opcionales) (puede compensar parcialmente las notas anteriores):

- Granizo (puede afectar cultivos), tormentas con aparato eléctrico (puede provocar incendios), olas de frío y temporales de nieve (puede afectar cultivos, sobre todo en primavera), olas de calor (puede afectar cultivos y propiciar incendios), temporales de viento (puede afectar cultivos e incrementar el riesgo de incendios) y temporales marítimos (que pueden afectar las zonas costeras).

Cuestión 5 (2,5 puntos): con los datos del Documento 3, elabore un gráfico lineal con todos sus elementos.

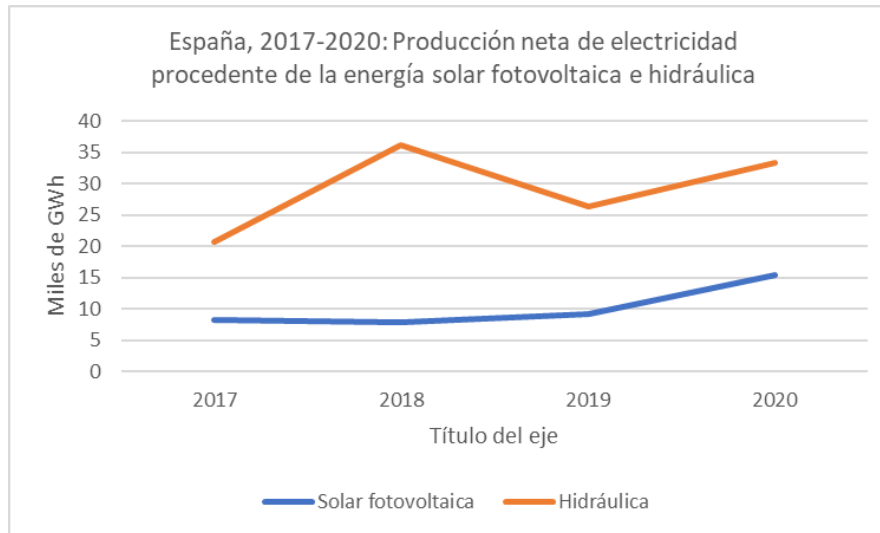
Realice el gráfico en el Anexo I.

Sólo se permitirá el gráfico lineal, como consta claramente en la pregunta. La elaboración correcta de las dos líneas interiores del gráfico (0,75 puntos). En el caso de incluir sólo una de las líneas se valorará con sólo 0,25 puntos. La realización correcta de un eje de coordenadas temporal y otro de valores, con sus unidades correspondientes (0,75 puntos).

El gráfico tiene que contar asimismo con sus correspondientes leyenda, título y fuente (otros 0,75 puntos).

La limpieza, la claridad y el ajuste de proporciones (0,25 puntos) serán consideradas para otorgar la máxima puntuación.

Un ejemplo podría ser el siguiente:

Fuente: Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico

Cuestión 6 (2,5 puntos): con la ayuda de los datos del Documento 4, comente la distribución territorial y las características de la actividad industrial en el eje litoral mediterráneo.

La actividad industrial del eje litoral mediterráneo se articula, desde Girona a Cartagena, en tres áreas:

- Sobresale Cataluña, actuando como cabecera Barcelona y su zona de deslocalización. Se caracteriza por la diversificación de su tejido industrial, y por mantener sectores tradicionales y otros más intensivos en tecnología, como es la industria de la automoción, farmacéutica, química, petroquímica, mecánica, agroalimentaria... (1 punto).
- La Comunitat Valenciana es, después de Cataluña, la segunda comunidad autónoma en población ocupada en la industria. Se caracteriza por la diversificación de su tejido industrial, y de manera particular en la provincia de Alicante. Sobresale la industria del automóvil en Almussafes; la cerámica en la provincia de Castellón; y las industrias del calzado, alimentaria, textil, y del juguete en la provincia de Alicante (1 punto).
- La Región de Murcia se conforma en el extremo sur, destacándose por acoger industrias agroalimentarias, e industria química y petroquímica en Cartagena (0,5 puntos).

Si se relaciona el eje litoral mediterráneo con el hecho que concentra más de un tercio del total de la población ocupada en la industria (37,6%); o se identifica junto con Madrid y el litoral vasco y su área de deslocalización como las zonas más industrializadas de España, podrá compensar carencias observadas en los aspectos anteriores.

Cuestión 7 (2,5 puntos): describe las principales características de la industria española en la actualidad.

Las características actuales de la industria española se encuentran muy vinculadas con el efecto de la globalización. Se pueden diferenciar los siguientes aspectos que la caracterizan:

- La deslocalización industrial de procesos productivos de escaso valor añadido, y/o que son intensivos en mano de obra poco cualificada y con un componente tecnológico bajo. Los costes laborales son clave para su competitividad, un ejemplo puede ser la fabricación textil. La deslocalización es facilitada por la liberalización de capitales, la integración de las TIC y el abaratamiento de los costes vinculados con el transporte (1 punto).
- La concentración empresarial dentro de un mismo sector o varios sectores vinculados con la finalidad de generar, a través de fusiones o absorciones, grupos industriales, que pueden fortalecer el crecimiento de

empresas multinacionales, más competitivas y con mejor posicionamiento en el mercado mundial (1 punto).

- Reducción de la cantidad de mano de obra debido a la incorporación de las TIC en los procesos productivos, que también se encuentra vinculada con la deslocalización industrial, y asociada a la demanda cualificada de puestos de trabajo (0,5 puntos).

Si se identifica y justifica otra característica como puede ser la relocalización de algunas industrias por la situación actual, podrá compensar carencias observadas en los aspectos anteriores.

Cuestión 8 (2,5 puntos): identifique y explique los principales problemas que afectan al sector energético español.

Los principales problemas que afectan al sector energético español se pueden concretar en:

- La elevada dependencia energética del exterior (0,25 puntos). Prácticamente todo el petróleo y el gas natural que se consume se importa de otros países. También se importa el uranio enriquecido que se utiliza en las centrales nucleares (0,75 puntos).
- El deterioro del medio ambiente (0,25 puntos). Este problema se puede asociar por un lado a las emisiones de gases de efecto invernadero que provienen fundamentalmente de la combustión de carbón, gas natural y petróleo. Por otra, a las energías renovables, porque consumen mucho espacio, producen impacto visual y alteran ecosistemas (0,50 puntos).
- La baja competitividad de las fuentes de energía propias (0,25 puntos). Buena parte del carbón nacional tiene un bajo poder calorífico y altos costes de extracción. En cuanto a las energías renovables, algunas, como puede ser la termosolar o la fotovoltaica, tienen un alto coste de implantación y desarrollo, por ello hace falta una mayor inversión en tecnología para optimizar el uso (0,50 puntos).

Si se identifican y explican otros problemas se podrá compensar alguna carencia observada.